

RAZISKOVALNO SREDIŠČE ZA ZDRAVSTVENE VEDE

Predstojnik raziskovalnega središča:

Mag. Edvard Jakšič

Elektronska pošta: edvard.jaksic@almamater.si

Raziskovalno središče za zdravstvene vede raziskuje področja javnega zdravja, integrativne medicine, promocije zdravja in spodbujanja zdravega življenjskega sloga.

Redno zaposleni sodelavci: mag. Edvard Jakšič, mag. Nataša Vidnar, prof. dr. Marjan Slak Rupnik, mag. Marija Zrim, Leon Šabjan, Peter Kamničar, dr. Boris Miha Kaučič, dr. Nataša Kos, dr. Tomaž Velnar, doc. dr. Nataša Toplak, prof. dr. Tadeja Hernja Rumpf, dr. Boris Miha Kaučič, dr. Voyko Kavčič, Nejc Kraševac, doc. dr. Igor Movrin, doc. dr. Martin Rakuša, prof. dr. Tadej Strojnik, asist. dr. Marko Šterk, Irena Šumak, izr. prof. dr. Jernej Završnik, mag. Marija Zrim, izr. prof. dr. Sebastjan Kristovič, Jasmina Kristovič, doc. dr. Polonca Serrano, Alen Pavlec

Zunanji sodelavci: dr. Erika Zelko, izr. prof. ddr. Helena Blažun Vošner

Povzetek raziskovalnega središča za zdravstvene vede

Izzivi, s katerimi se srečujejo zdravstveni sistemi po vsem svetu, nudijo zdravstvenim vedam širok spekter možnosti za izboljšanje pristopa k zdravstvenim vedam. Pod strokovnim vodstvom in mentorstvom predavateljev in strokovnjakov iz prakse se v okviru raziskovalnega središča za Zdravstvene vede trudimo, da bodo študentje razvili zavidanja vredne raziskovalne sposobnosti, pridobili novo znanje in izviren pristop k reševanju problemov.

Pomen za razvoj znanosti

S pridobljenimi znanji in veščinami v okviru programa skrbimo za dvig kakovosti izobraževanja na področju zdravstvenih ved, saj bodo študentje po zaključenem izobraževanju bolj usposobljeni za delo z zdravimi in bolnimi posamezniki na vseh treh nivojih zdravstvenega varstva (primarnem, sekundarnem in terciarnem) ter z vsemi starostnimi skupinami ljudi od rojstva do smrti. Znanstveno raziskovalno delo središča za zdravstvene vede bo v veliki meri zapolnilo vrzeli na znanstvenoraziskovalnem področju tako doma kot v tujini zlasti v zvezi z izsledki raziskav na specifičnih

področjih zdravstvenih ved pri ranljivih skupinah pacientov zlasti na področju javnega zdravja, zdravstvene nege, fizioterapije, komplementarnih zdravstvenih ved in avtizma.

Priložnost za razvoj znanosti na področju zdravstvenih ved vidimo predvsem zaradi zmožnosti interdisciplinarnega povezovanja vsebin, sposobnosti smiselne implementacije pridobljenega znanja v prakso, razvoj kritične in samokritične presoje, načrtovanja in odločanja pri delu v zdravstvu, usposobljenost za sodelovanje v različnih strokovnih timih, organizacijo in spodbujanje uspešnega učenja, razvijanje tolerantnosti in fleksibilnosti na področju zdravstvenih ved, proaktivnost in avtonomnost v strokovnem delu.

Pomen za razvoj Slovenije

Slovenija se sooča s slabo urejenim sistemom izobraževanja na področju zdravstvenih ved zaradi česar je zavrt razvoj zdravstvenih ved kot znanstvene discipline, ki daje v razvitih državah EU pomemben doprinos k učinkovitosti in kakovosti zdravstvene obravnave in zdravstvenega sistema ter zdravju družbe. Urejeno izobraževanje je temelj profesionalizacije vsake stroke in temelj za razvoj stroke kot znanstvene discipline.

Na AMEU se trudimo vzpostaviti primerljiv sistem izobraževanja na področju zdravstvenih ved, ki omogoča razvoj stroke in znanosti z vzpostavitvijo interdisciplinarnega raziskovanja s področja zdravstvenih ved, kar lahko pomembno vpliva na trajnostni družbeni razvoj.

Umeščenost raziskovalnega programa v AMEU

Dosedanji posamezni raziskovalni projekti s področja zdravstvenih ved smiselno dopolnjujejo in zasledujejo sorodne namene, cilje, rezultate in koristi za to raziskovalno področje. Prav tako tudi ocenjuje, da bo organiziranje nadaljnjih raziskav pod okriljem središča za zdravstvene vede omogočalo še bolj učinkovito in strukturirano vodenje raziskovalnih aktivnosti ter bolj pregledno doseganje strateških koristi.

Namen celotnega programa je **realizacija strateških koristi in ciljev**, ki so:

- Nadaljnji razvoj znanstveno-raziskovalne dejavnosti
- Internacionalizacija znanstvenega raziskovanja
- Pridobivanje finančnih virov in raziskovalcev za znanstveno-raziskovanje
- Promocija Univerza Alma Mater Europaea in raziskovalnega središča za Zdravstvene vede
- Prenos temeljnih znanj iz raziskovalnega področja v izobraževanje
- Prenos aplikativnih znanj v prakso
- Implementacija spoznanj v prakso.

Namen posameznega projekta znotraj programa pa je **realizacija konkretnih znanstveno-raziskovalnih ciljev**, kot so:

- Izvedba znanstvenih raziskav in pilotnih študij,
- Izvedba konferenc, simpozijev, posvetovanj,
- Izdaja znanstvenih publikacij, znanstvenih monografij, znanstvenega zbornika konference.

Razvojno – raziskovalni projekti

- **Nacionalni projekti**

INFRASTRUKTURNI PROGRAM »Znanost za mlade«

Vodja projekta: izr. prof. dr. Matej Mertik

Trajanje projekta: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027

Nosilec projekta: Univerza Alma Mater Europaea

Financer: ARIS (Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS)

Univerza Alma Mater Europaea ima od leta 2022 za obdobje 6ih let odobren Infrastrukturni program AMEU "Znanost za mlade", ki skrbi podpora raziskovalni dejavnosti na področju družboslovnih, zdravstvenih in informacijskih ved in skrb za popularizacijo znanosti med mladimi kot tudi širšo javnostjo.

Cilji in dejavnosti infrastrukturnega programa AMEU "Znanost za mlade" so usmerjeni v izdelavo inovativnih, tehnološko naprednih informacijsko komunikacijskih rešitev in sistemov za promocijo znanosti komplementarnih področij, ki jih v okviru delovanja in mreže partnerjev razvija Alma Mater Europaea v Mariboru (v nadaljevanju AMEU). Ti bodo omogočali ustvarjanje novega raziskovalnega potenciala komplementarnih študijskih področij, ki jih AMEU s svojimi izpostavami razvija tako v Sloveniji kot širše v regionalnem in mednarodnem prostoru.

Znanost mora postati predmet radovednosti mladih. Infrastrukturni program AMEU - ECM "Znanost za mlade" bo s promocijskimi dejavnostmi in podporo institucijam, ki mladim omogočajo preživljanje prostega časa v stiku z znanostjo, poskušal približati in vzpostaviti osnovno infrastrukturo za praktični preizkus njihovih zamisli in jih naučiti praktične uporabe znanosti.

Namen infrastrukturnega programa AMEU "Znanost za mlade" je tako podpora raziskovalni dejavnosti na področju družboslovnih, zdravstvenih in informacijskih ved in skrb za popularizacijo znanosti med mladimi kot tudi širšo javnostjo.

Infrastrukturni program AMEU "Znanost za mlade" bo zaradi razpršenosti svojih lokacij po celi Sloveniji (Maribor, Koper, Ljubljana, Murska Sobota) celovito zajel širši prostor, kjer se bodo izvajale aktivnosti povezane s popularizacijo znanosti. Na takšen način zagotavljamo regionalno razpršenost dogodkov in še bolj intenzivno dolgoročno promociji in popularizaciji znanosti med mladimi in še posebej v zapostavljenih regijah v Sloveniji.

Infrastrukturni program AMEU "Znanost za mlade" s svojimi cilji ustvarja javni prostor za diskurz, predstavitev in tiste dogodke, ki povezujejo znanost z umetnostjo, poljudnimi predavanji in delavnicami za mlade. To omogoča s sistemskim pristopom in izdelavo inovativnih, tehnološko naprednih informacijsko komunikacijskih rešitev in sistemov za promocijo znanosti, ki vključujejo inovativno, podporno raziskovalno tehnološko opremo in človeške vire, prav tako pa tudi povezovanje z institucijami znanja v regiji in širše. Znanost namreč mora postati predmet radovednosti mladih.

KULTURA VARNOSTI PACIENTOV

Vodja projekta: dr. Nandu Goswami

Trajanje projekta: 1. 10. 2022 – 30. 09. 2024

Nosilec projekta: Univerza Alma Mater Europaea

Sodelujoči partner: Splošna bolnišnica Murska Sobota

Financer: ARIS (Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS)

Raziskovalni projekt Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2022 v sodelovanju z Splošno bolnišnico Murska Sobota

Izhodišča: Varnost pacientov je v svetu in pri nas predolgo zanemarjena znanost in praksa. Škoda, ki jo doživijo pacienti zaradi napak, dosega epidemiološke razsežnosti, saj so študije pokazale, da v povprečju vsak 10. pacient, ki se zdravi v bolnišnici, doživi škodo za zdravje zaradi napake in ne zaradi narave svoje bolezni ali zapleta, in okrog 0,1 % do 0,2 % jih zaradi napak tudi umre. 50% škodljivih dogodkov je preprečljivih. Po svetu lahko vsak 4 od 10 pacientov doživi škodo (80% teh bi sedalo preprečiti) v primarnem zdravstvu. Ocena za Slovenijo je približno 35 000 škodljivih dogodkov in okrog 1000 smrti na leto v bolnišnicah, približno 50% bi se jih dalo preprečiti. Pristop k napakam pri nas je zastarel, ker ne upošteva znanosti o varnosti pacientov. Raziskava kulture varnosti v akutnih splošni bolnišnici je pokazala slabo zaznavanje kulture varnosti pri pacientih v desetih akutnih splošnih bolnišnicah pri nas v letu 2011, a se merjenje kulture varnosti ni nikdar več ponovilo. Na drugih ravneh zdravstva, razen v majhnem delu pri ciljni skupini managerjev v primarnem zdravstvu, še ni bila izmerjena. Ankete o kulturi varnosti pacientov v zdravstvu ocenjujejo zaznavanje postopkov in vedenja zaposlenih v njihovem delovnem okolju in kažejo na prednostne naloge za udejanjanje varnosti. Korist anket o kulturi varnosti pacientov je v pospeševanju drugačnega razmišljanja o varnosti in razumevanje sprememb potrebnih za izboljšave. Zunanje okolje, ki vpliva na slabo zaznavanje kulture varnosti in obnašanje zdravstvenih strokovnjakov in osebja je v pravosodnem sistemu in praksi sodišč, kjer se človeška napaka kriminalizira in uporablja se krivdna odškodnina. Ta zadnja je velikokrat neuspešna oz. izredno dolgotrajna in draga in zahteva dokaz krivde posameznika, čeprav je okrog 80% preprečljivih škodljivih dogodkov sistemskih, to je zaradi neurejenih sistemov.

Cilj: Pripraviti instrumente v obliki vprašalnikov za merjenje kulture varnosti na različnih ravneh zdravstvenega sistema in jih standardizirati v pilotnih študijah. Ocenili bomo psihometrične lastnosti slovenskega prevoda vprašalnika Agencije za zdravstvene raziskave za (AHRQ) za 1) izvenbolnišnične lekarne, 2) zdravstveni del socialnovarstvenih zavodov, 3) nadgradnjo vprašalnika za bolnišnice glede na razvoj od leta 2011 dalje, 4) uporaba že prevedenega in psihometrično preizkušenega vprašalnika »Vprašalnik odnosa do varnosti« (SAQ) za primarno oskrbo.

- **Mednarodni projekti**

ERA TALENTS FOR BOOSTING AND BALANCING BRAIN CIRCULATION (TBRAINBOOST)

Vodja projekta: dr. Uroš Marušič

Trajanje projekta: 1.9.2023 do 31.08.2027

Prijavitelj projekta ZRS Koper, Mater Europaea – ECM partner projekta

Projekt financiran s strani program: Obzorje Evrope (HORIZON-WIDERA-2022-TALENTS-03)

Projekt si prizadeva za povečanje združljivosti poklicev in zaposljivosti talentov na področju raziskav in inovacij med sektorji, pri čemer je težišče na širših regijah. Glavni cilj projekta je povečanje zaposljivosti

in kariernih možnosti raznovrstnih talentov v okviru akademije, industrije in drugih sektorjev. Projekt TBrainBoost podpira mednarodne in medsektorske mobilnosti ter si prizadeva za izboljšanje povezovanja med akademijo, gospodarstvom in družbo na področju zdravega staranja.

KEEP YOUNG AND FIT

Vodja projekta: izr. dr. Matej Mertik

Trajanje projekta: 1.1.2024 – 31.12.2025

Prijavitelj projekta TV AS - PRAK d.o.o., AMEU partner projekta

Projekt financiran s strani program: Interreg SI-HU

Projekt odgovarja na izzive vse slabšega zdravstvenega stanja prebivalcev z obeh strani meje. Glavni cilj projekta je nadgradnje obstoječega sistema programov za krepitev zdravja s fokusom na mladih v smislu povečane učinkovitosti le tega. Partnerji projekta bodo z implementacijo rezultatov in kazalnikov projekta vzpostavili trajno medinstitucionalno sodelovanje na področju preventive in ozaveščanja zdravstvenega varstva ter izboljšali učinkovitost organizacij na področju zdravstvene preventive.

CENTer za INOVacije v Socialni oSkrbi (CENTINOSS)

Trajanje: 1. 03. 2024-28. 2. 2026

Vodja: dr. David Bogataj

Člani projektne skupine: Suzanna Mežnarec Novosel, Matic Lesjak, Suzi Kvas

Vloga AMEU: projektni partner

Projekt »CENTINOSS« se osredotoča na razvoj novih modelov zagotavljanja socialnovarstvenih storitev. Starejši odrasli in osebe z motnjami v duševnem razvoju so ne le bolj dovzetni za različne zdravstvene težave, temveč pogosto živijo sami ali v domovih za starejše in osebe ter posebnih socialnovarstvenih zavodih, zaradi česar so manj povezani z družbo in bolj izpostavljeni tveganju socialne izključenosti. To lahko negativno vpliva na njihovo zdravje in povzroči občutke osamljenosti in depresije.

Glede na navedeno so domovi in društva za starejše občane ter posebni socialnovarstveni zavodi zelo pomembni, saj zagotavljajo varno in ustrezno okolje za stanovalce. To so prostori, kjer lahko starejši in osebe z motnjami v duševnem razvoju preživljajo čas s svojimi vrstniki ter imajo dostop do različnih dejavnosti in družabnega življenja, kar je še posebej pomembno, če so drugi socialni stiki omejeni. Poleg tega ti klubi in socialnovarstveni zavodi nudijo strokovno oskrbo in pomoč starejšim odraslim, ki so odvisni od tuje pomoči za opravljanje temeljnih dnevnih aktivnosti. Dmove za starejše pogosto potrebujejo tisti, ki zaradi telesnih ali duševnih omejitev ne morejo živeti samostojno, klubi za starejše pa ponujajo program aktivnosti in pomagajo ohranjati socialne vezi, ki so pomembne za zdravje starejših.

Poleg tega so klubi starejših izjemno pomembni in ključni za ohranjanje kakovosti življenja in dobrega počutja starejših, ki niso stanovalci domov za starejše. Zaradi nenadnega povečanja potreb po oskrbi, ki je rezultat staranja prebivalstva noben javni ali strokovni sistem ne more zadovoljiti vseh potreb po oskrbi, temveč se mora opreti na obstoječo neformalno socialnovarstveno mrežo, ki danes pokriva tri četrtine oskrbovalnih potreb v Sloveniji in EU in je po svoji naravi neinstitucionalna.

Cilj socialnovarstvenih storitev v skupnosti je starejši osebi, ki je odvisna od tuje pomoči ali osebi z duševno motnjo omogočiti čim daljše bivanje v lastnem domu in ob tem ohraniti zadovoljivo kakovost življenja. Cilj socialne politike pa je tudi povečati število uporabnikov socialnovarstvenih storitev in hkrati povečati dostopnost do socialnovarstvenih storitev ter usmeriti pozornost javnosti k osebam tretjega življenjskega obdobja preko reklamnih aktivnosti, ki obveščajo javnost o razpoložljivih socialnovarstvenih storitvah, kar je cilj aktivnosti, ki jih nameravamo izvesti v okviru tega projekta.

Zato je glavni cilj projekta krepitev čezmejnega sodelovanja med deležniki v sistemu socialnega varstva, zdravstva in sorodnih področjih za izboljšanje zdravja in kakovosti življenja starejših in oseb z duševnimi motnjami v Sloveniji. Čezmejnem območju Slovenije in Hrvaške ter krepiti partnerstvo in sodelovanje organizacij, ki skrbijo zanje. Navedeno naj bi dosegli z izboljšanjem kakovosti oskrbe in izboljšanjem sodelovanja med organizacijami, ki izvajajo socialnovarstvene storitve. Projekt bo dosegel številne rezultate, vključno z razvojem novih modelov oskrbe, vzpostavitvijo mreže sodelovanja med organizacijami za oskrbo starejših, razvil čezmejno strategijo razvoja socialnovarstvenih storitev v skupnosti, ter vzpostavil nov čezmejni »Center za socialne inovacije«, ki bo namenjen prenosu dobrih praks in izobraževanju prostovoljcev in zaposlenih, ki izvajajo socialnovarstvene storitve.

Rezultati projekta bodo dvignili kvaliteto oskrbe in življenja starejšem odraslim in osebam z motnjami v duševnem razvoju v čezmejnem območju ter nivo izvajanja socialnovarstvenih storitev v organizacijah, ki nudijo storitve socialnega varstva in njihovim zaposlenim. Pristop, ki ga bomo uporabili v projektu, vključuje čezmejno sodelovanje organizacij v Sloveniji in na Hrvaškem, kar bo omogočilo izmenjavo znanja in izkušenj ter skupno reševanje problemov. Čezmejno sodelovanje je nujno zaradi dejstva, da se starejši ljudje na čezmejnem območju soočajo z enakimi izzivi, vendar imajo pogosto omejen dostop do ustreznih storitev. Navedeno nameravamo doseči s strokovno izmenjavo znanj in izkušenj med delavci, zaposlenimi v domovih, dnevnem centru Doma »Nina Pokorni« in klubih starejših občanov Doma »Kantrida« ter srečanjih. uporabnikov, ki so vključeni v pilotne aktivnosti.

Poleg tega bo sinergija med odločevalci odgovornimi za razvoj socialnovarstvenih storitev na programskem območju ter raziskovalnimi centri in strokovnimi organizacijami uporabljena kot glavno gonilo za spodbujanje novih socialnih inovacij in znanj, da bi skrb za starejše na programskem območju dvignili na najvišjo možno raven. V okviru projekta bo z institucionalno podporo vodilnega partnerja vzpostavljen »Center za socialne inovacije« kot podpora vsem prihodnjim prizadevanjem za izboljšanje ponudbe socialnovarstvenih storitev v domovih in klubih za starejše.

Rezultati projekta bodo prenosljivi na zainteresirane deležnike preko metodologij in orodij, razvitih v okviru projekta. Vzpostavitev »Centra« bo zagotovila trajnost rezultatov projekta tudi po njegovem uradnem zaključku.

Sustainable Interventions and Healthy Behaviours for Adolescent Primary Prevention of Cancer With Digital Tools (Sunrise)

Vodja projekta: prof. ddr. David Bogataj in dr. Polonca Pangrčič

Trajanje projekta: 1. 1. 2024 – 30. 4. 2028

Prijavitelj ETHNIKO KENTRO EREVNAS KAI TECHNOLOGIKIS ANAPTYXIS (CERTH) Greece, AMEU partner projekta

Projekt financiran s strani program: Obzorje Evrope (HORIZON-MISS-2023-CANCER-01)

Kratka vsebina projekta:

Glavni cilj projekta je preprečevanje zbolevanja za rakom pri mladostnikih.

Projekt SUNRISE je tako osredotočen na preprečevanje škodljivih vedenj v obdobju adolescence, ki vodijo v nastanek raka in v Evropi predstavlja velik zdravstveni in družbeni izziv. Skupaj želimo oblikovati digitalne rešitve za preprečevanje vseh oblik rakotvornih posledic, ki temeljijo na novih pristopih, kot so kampanje v družbenih medijih, usposabljanja za opismenjevanje in oglaševanja, izobraževalne igre, platforme socialnih robotov in podobno. V okviru projekta bodo izvajali in ovrednotili inovativen digitalno izboljšan program življenjskih veščin za primarno preprečevanje raka s trajnostno spremembo zdravstvenega vedenja pri mladostnikih, ki pa bo prilagojen socialno-ekonomskim, kulturnim in okoljskim raznolikostim.

Program se bo izvajal in ovrednotil v širokem obsegu, in sicer v 154 šolah pri 7500 učencih v urbanih in podeželskih regijah 8 evropskih držav – Grčije, Švice, Slovenije, Španije, Cipra, Italije, Belgije, Romunije, vključno s socialno ogroženimi skupinami, kot so migranti in etnične manjšine.

S projektom bomo lahko doprinesli in vplivali na izboljšanje na področju zdravstvenega stanja naše mladine, ob tem pa tudi zmanjšali stroške države, ki jih namenimo za zdravljenje različnih oblik raka.

A novel technology-based care concept for an accessible and personalized cognitive-motor therapy to counteract frailty and promote health (ProHealth)

Trajanje projekta: 1. 7. 2024 – 30. 6. 2027

Vodja projekta: dr. Uroš Marušič

Prijavitelj DIVIDAT AG, AMEU partner

Projekt financiran s strani program: Obzorje Evrope - Transforming Health and Care Systems (THCS)

SI: Inovativen koncept nege na osnovi tehnologije za dostopno in personalizirano kognitivno-gibalno terapijo za premagovanje krhkosti in spodbujanje zdravja

EN: Concept for an accessible and personalized cognitive-motor therapy

Kratek naslov: Koncept personalizirane kognitivno-gibalne terapije

Kratek opis projekta: Projekt ProHealth se ukvarja z drugim ciljem razpisa THCS, to je podpora večjemu obsegu izvajanja inovativnih rešitev, zasnovanih (1) za izboljšanje organizacije zdravstvenega sistema, (2) za optimizacijo dopolnilne oskrbe v bolnišnicah in ambulantnih nastavitvah ter (3) za podporo preoblikovanju v storitve, osredotočene na ljudi. Inovativna rešitev ProHealth ki jo tu predlagamo, se osredotoča na personalizirano, tehnološko podprto terapijo v domačem okolju. Tehnologija temelji na nedavno razvitem preprostem in enostavnem za uporabo pritisku občutljivem podu (povezanem s zaslonom) in pripadajoči programski opremi. Sistem udeležencem ponuja igre z gibanjem, ki združujejo telesno aktivnost in kognitivne vaje v privlačnem in prijetnem kontekstu. Težavnost/kompleksnost treninga je prilagojena posameznemu telesnemu in kognitivnemu stanju vsakega pacienta, napredek treninga pa vodi posvečenim konceptom in algoritmom, ki upoštevajo dejansko izvedbo pacienta v realnem času. Rešitev ProHealth bo izvedena in preizkušena v pragmatičnem randomiziranem kliničnem preskusu (RCT) na 300 pacientih v treh državah. Ta RCT bo zagotovil dokaze o uporabnosti in izvedljivosti ter učinkovitosti rešitve, vključno s stroškovno učinkovitostjo, v primerjavi s standardno oskrbo. Rezultati bodo omogočili oceno izboljšav, ki jih ponuja ProHealth pacientom, pa tudi boljšo organizacijo zdravstvenega sistema. Pristop ProHealth, ki vključuje kratko fazo ocenjevanja in treninga v kliniki ter daljše rehabilitacijsko zdravljenje doma,

izkorišča in optimizira dopolnilnost oskrbe v bolnišnicah in ambulantah. Poleg tega je personalizacija terapije, ki vključuje (avtomatsko) progresivno prilagajanje ter dostopnost učinkovitega treninga v domačem okolju, ključna pri podpori preoblikovanja zdravstvenih storitev v smeri perspektive, osredotočene na ljudi.

PODPORA STROKOVNIM DELAVCEM V IZOBRAŽEVANJU IN ZAPOSLOVANJU NA PODROČJU AVTIZMA (VIS A VIS)

Trajanje projekta: 1. 6. 2022 – 30. 4. 2024

Vodja projekta: dr. Sebastjan Kristovič

Financer: Norveški finančni mehanizem

Cilj projekta je postaviti tako učinkovit model podpore zaposlenim v vzgoji in izobraževanju na Zavodu za zaposlovanje ter delodajalcem, da bomo z institucionalnim sodelovanjem na vseh ravneh izobraževanja in zaposlovanja izboljšali pogoje za učenje in zaposljivost oseb z avtizmom.

Cilj bomo dosegli z modelom, v katerem bomo razvili nove prakse poučevanja in učenja za delo in življenje oseb z avtizmom, z izmenjavo dobrih praks med projektnimi partnerji. Z modelom podpore deležnikom bomo odločevalcem ponudili model za sistemske spremembe in izboljšali institucionalno sodelovanje na vseh ravneh izobraževanja. Cilj sledi EU smernicam, ki poudarjajo pomen kontinuiranega učenja in podpore v celotni vertikali izobraževanja in usposabljanja oseb z avtizmom. Z aktivnostmi bomo krepili človeški kapital ter podprli razvoj kompetenc zaposlenih v vzgoji in izobraževanju za boljšo povezanost izobraževanja in usposabljanja oseb z avtizmom z realnim okoljem.

Za doseg cilja bomo v okviru projekta izhajali iz načrtovanih aktivnosti, s katerimi bomo:

- Razvili nove prakse poučevanja in učenja za delo in življenje, ki bodo naslavljele zaposlene v vzgoji in izobraževanju v vsej vzgojno-izobraževalni vertikali in delodajalce. Želimo ustvariti trajne spremembe pri izboljšanju gospodarskih in socialnih razlik. Dosegli jih bomo z naslavljanjem celotne vertikale v vzgoji in izobraževanju ter zaposlovanju.
- Izmenjali bomo znanje in dobre prakse na področju pospeševanja spretnosti in kompetenc v izobraževanju s projektnimi partnerji. To želimo v čim večji meri implementirati v naš prostor. Multiplikatorji bodo znanje najprej pridobili, nato pa z vzajemnim učenjem prenašali naprej na deležnike. Po zaključenem osnovnem usposabljanju bodo še dodatno usposabljali strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju, ki bodo po zaključenem usposabljanju to dodatno pridobljeno znanje prenašali naprej med svoje sodelavce. Z neposrednimi učinki projekta želimo vplivati na izboljšano institucionalno sodelovanje na vseh ravneh formalnega in neformalnega izobraževanja pri učenju in zaposlovanju oseb z avtizmom. To nam bo omogočilo doseči trajno izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja oseb z avtizmom.

Spletna stran projekta: [VIS A VIS](#)

Renewing Ergonomic Education for Health Care Students in European HEIs (RENE)

Trajanje projekta: 1. 9. 2019 – 31. 8. 2022

Vodja: doc. dr. Tine Kovačič

Alma Mater Europaea - ECM partner v projektu

Program: ERASMUS+, KA2

Skozi projekt RENE se bo izboljšalo in poenotilo izobraževanje o ravnanju s pacienti pri transferjih na zdravstvenih programih.

Cilj projekta je razviti in standardizirati mednarodni predmet o ravnanju s pacienti pri transferjih in vzpodbujati internacionalizacijo študentov zdravstvenih ved in poklicev.

Eden izmed ciljev je tudi zvišati zavedanje o pravilnem in zdravem ravnanju s pacienti pri transferjih in rehabilitaciji v zdravstvenem sektorju.

Intelektualni rezultati projekta:

IO 1: "Analiza stanja"

- pregled zakonodaje o varnosti na delovnem mestu
- pregled izobraževanja o ergonomiji v partnerskih državah (ECTs in predmeti ergonomije)
- znanje in izkušnost učiteljev v zdravstvenem sektorju

IO 2: "oblikovanje in razvoj SAPHA-predmeta" (SAPHA-ravnanje s pacienti na zdrav in varen način)

IO3: "Priročnik" za podporo učiteljem pri praktični implementaciji predmeta.

Spletna stran projekta: sisu.ut.ee/rene

SAFEZONE

Trajanje projekta: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2021

Vodja projekta: dr. Goran Gumze

Financer: Evropska komisija

AMEU partner v projektu

Vzgojno-izobraževalni delavci se soočajo z novimi, težavnimi izzivi povezanimi s povečano kompleksnostjo moderne družbe in porastom radikalizacije ter ekstremnega nasilja, ki sta mnenju mednarodnih organizacij in javnega mnenja zaskrbljujoča. Naslavljanje teh izzivov zahteva učinkovite in koordinirane napore vseh deležnikov izobraževanja in vzgoje mladih. Kljub univerzalnemu priznanju svetovnih športnih združenj in organizaciji, da šport zagotavlja uravnotežen psiho-sociološki razvoj mladih, se trenerji in športni učitelji nujno ne zavedajo svoje vloge in funkcije pri tem kako lahko pripomorejo k izobraževalno-vzgojnim potrebam mladih.

Projekt SAFEZONE odgovarja na izobraževalne izzive, ki jih predstavlja radikalizacija, s ciljem vplivanja na procese, ki lahko mlade pripeljejo do pristopa k nasilnim ekstremističnim skupinam. Zato se projekt SAFE ZONE osredotoča na vzgojni odnos, vzpostavljen v športu med trenerji/vzgojitelji in mladino, ki se ukvarja s športom s ciljem preprečevanja radikalizacije mladih in nasilnega ekstremizma.

Področje športa se znajde v strateškem položaju v boju proti radikalizaciji in nasilju med mladimi: šport predstavlja eno od primarnih področij neformalne socializacije velikega števila mladih po vsej

Evropi in je s tem idealen kontekst za opredelitev ustreznih strategij preprečevanja, osredotočenih na spodbujanje kulture, ki temelji na spoštovanju nasprotnikov, pošteni igri, skupnem življenju in miru.

Tako je glavni namen projekta SAFE ZONE usposabljanje športnih trenerjev in vaditeljev za preprečevanje radikalizacije mladih in nasilnega ekstremizma.

Ekipo SAFE ZONE je sestavljena iz raziskovalnih centrov, univerz in športnih organizacij iz Italije, Nemčije, Portugalske in Slovenije.

Spletna stran projekta: <https://www.safezoneproject.eu>

PERSONAL SAFETY OF MEDICAL PERSONNEL IN DIFFICULT PROFESSIONAL SITUATIONS (SAFEMEDIC)

Trajanje projekta: 1. 11. 2018 – 31. 10. 2021

Vodja: doc. dr. Tine Kovačič

Alma Mater Europaea - ECM partner v projektu

Program: ERASMUS+, KA2

Glavni cilj projekta "**SAFEMEDIC**" je izboljšati varnost zdravstvenih delavcev na delovnem mestu s povečanjem njihovih znanj in kompetenc za reševanje težavnih okoliščin in odnosov. Za doseganje tega, bo projektni konzorcij zasnoval in razvil kompleksen interdisciplinarni predmet za študente zdravstvene nege, s posebnim poudarkom na reševalce in medicinske sestre. Učni materiali in intelektualni rezultati projekta bodo dostopni tudi ostalim zdravstvenim delavcem, kot so zdravniki in fizioterapevti. Na voljo so do sedaj razviti učni materiali znotraj projekta, ki so uporabni za učenje na daljavo.

Spletna stran projekta: <https://www.safemedic.eu/>

Znanstveno raziskovalne objave

Najpomembnejše pretekle objave:

ZELKO, Erika, JAKŠIČ, Edvard, KRČEVSKI-ŠKVARČ, Nevenka. Ozaveščanje javnosti o paliativni oskrbi : Evalvacija tečaja zadnja pomoč (Last Aid) v Sloveniji. *Andragoška spoznanja*, ISSN 2350-4188. [Spletna izd.], 2021, letn. 27, št. 2, str. 109-122, ilustr. <https://revije.ff.uni-lj.si/AndragoskaSpoznanja/article/view/10171>, doi: [0.4312/as/10171](https://doi.org/10.4312/as/10171). [COBISS.SI-ID [82144003](https://cobiss.si/82144003)]

KOKOL, Peter, JURMAN, Jan, BOGOVIČ, Tajda, ZAVRŠNIK, Tadej, ZAVRŠNIK, Jernej, BLAŽUN VOŠNER, Helena. Supporting real world decision making in coronary diseases using machine learning. *Inquiry*, ISSN 1945-7243, 2021, vol. 58, str. 1-6. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.lib.ukm.si/doi/full/10.1177/0046958021997338>, doi: [10.1177/0046958021997338](https://doi.org/10.1177/0046958021997338). [COBISS.SI-ID [63794179](https://cobiss.si/63794179)]

KOKOL, Peter, ZAVRŠNIK, Jernej, BLAŽUN VOŠNER, Helena. What should a paediatrician know about qualitative knowledge synthesis?. *Pediatric research*, ISSN 0031-3998. [Print ed.], Published 19 May 2021, str. 1-3. <https://www.nature.com/articles/s41390-021-01424-7.pdf>, doi: [10.1038/s41390-021-01424-7](https://doi.org/10.1038/s41390-021-01424-7). [COBISS.SI-ID [64093955](https://cobiss.si/64093955)]

BLAŽUN VOŠNER, Helena, KOKOL, Peter, ZAVRŠNIK, Jernej, ŽELEZNIK, Danica. Content analysisi application in nursing : a synthetic knowledge synthesis meta-study = Aplikacija analize vsebine v zdravstveni negi : meta-študija sinteze znanja. V: ŽELEZNIK, Danica (ur.), ŽELEZNIK, Uroš (ur.). *Skrb za človeka v času globalne negotovosti : 11. znanstvena konferenca z mednarodno udeležbo s področja zdravstvenih in socialnih ved : zbornik predavanj z recenzijo : 20. maj 2021 = Caring for people in times of global uncertainty : 11th Scientific Conference with International Participation from the Field of Health and Social Sciences : proceedings of lectures with peer review : 20th May 2021*. Slovenj Gradec: Fakulteta za zdravstvene in socialne vede: = Faculty of Health and Social Sciences. 2021, str. 32-39. [COBISS.SI-ID [65368835](#)]

KOKOL, Peter, ZAVRŠNIK, Jernej, BLAŽUN VOŠNER, Helena. *Artificial intelligence in paediatrics: benefits and pitfalls : predavanje na 10th Congress of European Paediatric Association EPA/ UNEPSA Jointly held with 14th Congress of Croatian Paediatric Society 13th Congress Paediatric Section of the Croatian Nurses Association Zagreb, 7th-9th October 2021*. [COBISS.SI-ID [81938179](#)]

KOZAR, Nejc, KRUUSMAA, Kristi, DOVNIK, Andraž, BITENC, Marko, ARGAMASILLA, Rosa, ADSUAR, Antonio, GOSWAMI, Nandu, TAKAČ, Iztok, ARKO, Darja. Identification of novel diagnostic biomarkers in endometrial cancer using targeted metabolomic profiling. *Advances in medical sciences*, ISSN 1898-4002, Mar. 2021, vol. 66, issue 1, str. 46-51, ilustr. <https://doi.org/10.1016/j.advms.2020.12.001>, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1896112620300456>, doi: [10.1016/j.advms.2020.12.001](https://doi.org/10.1016/j.advms.2020.12.001). [COBISS.SI-ID [45112323](#)]

LETSWALO, Boitumelo Prescilla, GOSWAMI, Nandu, et al. Cardiometabolic risk factors and early indicators of vascular dysfunction: a cross-sectional cohort study in South African adolescents. *BMJ open*, ISSN 2044-6055, 2021, vol. 11, e042955, str. 1-8. <https://bmjopen.bmj.com/content/bmjopen/11/3/e042955.full.pdf>, doi: [10.1136/bmjopen-2020-042955](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-042955). [COBISS.SI-ID [60328195](#)]

ZUBAC, Damir, IVANČEV, Vladimir, VALIĆ, Zoran, PIŠOT, Rado, MEULENBERG, Cécil J. W., TROZIC, Irhad, GOSWAMI, Nandu, ŠIMUNIČ, Boštjan. A randomized crossover trial on the acute cardiovascular demands during flywheel exercise. *Frontiers in physiology*, ISSN 1664-042X, Jun. 2021, vol. 12, art. 665462, str. 1-11, ilustr. [https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphys.2021.665462/full?utm_source=Email_to_authors&utm_medium=Email&utm_content=T1_11_5e1_author&utm_campaign=Email_publication&field=&journalName=Frontiers in Physiology&id=665462](https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphys.2021.665462/full?utm_source=Email_to_authors&utm_medium=Email&utm_content=T1_11_5e1_author&utm_campaign=Email_publication&field=&journalName=Frontiers%20in%20Physiology&id=665462), doi: [10.3389/fphys.2021.665462](https://doi.org/10.3389/fphys.2021.665462). [COBISS.SI-ID [69151235](#)]

DOROGOVTSEV, Victor N., YANKEVICH, Dmitry S., GOSWAMI, Nandu. Effects of an innovative head-up tilt protocol on blood pressure and arterial stiffness changes. *Journal of clinical medicine*, ISSN 2077-0383, 2021, vol. 10, iss. 6, str. 1-9. <https://www.mdpi.com/2077-0383/10/6/1198>, doi: [10.3390/jcm10061198](https://doi.org/10.3390/jcm10061198). [COBISS.SI-ID [60322307](#)]

MATJUDA, Edna N., ENGWA, Godwill A., ANYE, Samuel Nkeh Chungag, NKEH-CHUNGAG, Benedicta N., GOSWAMI, Nandu. Cardiovascular risk factors and their relationship with vascular dysfunction in South African children of African ancestry. *Journal of clinical medicine*, ISSN 2077-0383, 2021, vol. 10, iss. 2, str. 1-12. <https://www.mdpi.com/2077-0383/10/2/354>, doi: [10.3390/jcm10020354](https://doi.org/10.3390/jcm10020354). [COBISS.SI-ID [50249475](#)]

NKEH-CHUNGAG, Benedicta N., GOSWAMI, Nandu, et al. Relationship between endothelial function, antiretroviral treatment and cardiovascular risk factors in HIV patients of African descent in South Africa : a cross-sectional study. *Journal of clinical medicine*, ISSN 2077-0383, 2021, vol. 10, iss. 3, str.

1-14. <https://www.mdpi.com/2077-0383/10/3/392>, doi: [10.3390/jcm10030392](https://doi.org/10.3390/jcm10030392). [COBISS.SI-ID [50250499](https://www.cobiss.si/en/record/50250499)]

FABIANI, Ester, HERC, Mladen, ŠIMUNIČ, Boštjan, BRIX, Bianca, LÖFFLER, Kerstin, WEIDINGER, Lisa, ZIEGL, Andreas, KASTNER, Peter, KAPEL, Alen, GOSWAMI, Nandu. Correlation between timed up and go test and skeletal muscle tensiomyography in female nursing home residents. *Journal of Musculoskeletal and Neuronal Interactions*, ISSN 1108-7161, jun. 2021, vol. 21, no. 2, str. 247-254, ilustr. http://www.ismni.org/jmni/pdf/84/jmni_21_247.pdf. [COBISS.SI-ID [53256707](https://www.cobiss.si/en/record/53256707)]

BRIX, Bianca, APICH, Gert, ROESSLER, Andreas, WALBRODT, Sebastian, GOSWAMI, Nandu. Effects of physical therapy on hyaluronan clearance and volume regulating hormones in lower limb lymphedema patients: a pilot study. *Science progress : a review journal of current scientific advance*, ISSN 0036-8504, 2021, vol. 104, iss. 1, str. 1-

14. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0036850421998485>, doi: [10.1177/0036850421998485](https://doi.org/10.1177/0036850421998485). [COBISS.SI-ID [60318979](https://www.cobiss.si/en/record/60318979)]

ZUBAC, Damir, GOSWAMI, Nandu, IVANČEV, Vladimir, VALIĆ, Zoran, ŠIMUNIČ, Boštjan. Independent influence of age on heart rate recovery after flywheel exercise in trained men and women. *Scientific reports*, ISSN 2045-2322, 2021, vol. 11, art. no. 12011, str. 1-11, ilustr. <https://www.nature.com/articles/s41598-021-91565-w.pdf>, doi: [10.1038/s41598-021-91565-w](https://doi.org/10.1038/s41598-021-91565-w). [COBISS.SI-ID [66598403](https://www.cobiss.si/en/record/66598403)]

ZIEGL, Andreas, HAYN, Dieter, KASTNER, Peter, FABIANI, Ester, ŠIMUNIČ, Boštjan, LÖFFLER, Kerstin, WEIDINGER, Lisa, BRIX, Bianca, GOSWAMI, Nandu, SCHREIER, Günter. Quantification of the link between timed up-and-go test subtasks and contractile muscle properties. *Sensors*, ISSN 1424-8220, Oct. 2021, vol. 21, iss. 19, str. 1-12, ilustr. <https://www.mdpi.com/1424-8220/21/19/6539>, doi: [10.3390/s21196539](https://doi.org/10.3390/s21196539). [COBISS.SI-ID [80043267](https://www.cobiss.si/en/record/80043267)]

LEDERER, Agnes Maria, GOSWAMI, Nandu, et al. Cardiovascular effects of air pollution: current evidence from animal and human studies. *American journal of physiology, heart and circulatory physiology*, ISSN 0363-6135, 2021, vol. 320, no. 4, str. H1417-H1439, doi: [10.1152/ajpheart.00706.2020](https://doi.org/10.1152/ajpheart.00706.2020). [COBISS.SI-ID [60324611](https://www.cobiss.si/en/record/60324611)]

BRIX, Bianca, ŠERÝ, Omar, ONORATO, Alberto, URE, Christian, ROESSLER, Andreas, GOSWAMI, Nandu. Biology of lymphedema. *Biology*, ISSN 2079-7737, 2021, iss. 4, vol. 10, str. 1-20. <https://www.mdpi.com/2079-7737/10/4/261>, doi: [10.3390/biology10040261](https://doi.org/10.3390/biology10040261). [COBISS.SI-ID [60520707](https://www.cobiss.si/en/record/60520707)]

REISINGER, Carolin, NKEH-CHUNGAG, Benedicta N., FREDRIKSEN, Per Morten, GOSWAMI, Nandu. The prevalence of pediatric metabolic syndrome - a critical look on the discrepancies between definitions and its clinical importance. *International journal of obesity*, ISSN 1476-5497, 2021, vol. 45, str. 12-24, ilustr. <https://www.nature.com/articles/s41366-020-00713-1#citeas>, doi: [10.1038/s41366-020-00713-1](https://doi.org/10.1038/s41366-020-00713-1). [COBISS.SI-ID [47244291](https://www.cobiss.si/en/record/47244291)]

ZUBAC, Damir, GOSWAMI, Nandu, JELASKA, Igor, IVANČEV, Vladimir, VALIĆ, Zoran. Independent influence of age on heart rate recovery after flywheel exercise in moderately trained participants. *Medicine & science in sports & exercise*, ISSN 1530-0315, ACSM's 2021 Annual Meeting, World Congress on Exercise is Medicine and World Congress on the Basic Science of Exercise in Regenerative Medicine, [online], June 1-5, 2021, Aug. 2021, vol. 53, iss. 6S, str. 438. <https://journals.lww.com/acsm->

[msse/fulltext/2021/08001/independent_influence_of_age_on_heart_rate.1323.aspx](https://msse.fulltext/2021/08001/independent_influence_of_age_on_heart_rate.1323.aspx),
doi: [10.1249/01.mss.0000764304.85657.15](https://doi.org/10.1249/01.mss.0000764304.85657.15). [COBISS.SI-ID [74703107](https://cobiss.si/74703107)]

Organizacija srečanj in konferenc

Aktivna udeležba raziskovalcev na vsakoletni mednarodni konferenci »ZA ČLOVEKA GRE«, ki jo organizira UNIVERZA ALMA MATER EUROPAEA in ostalih nacionalnih in mednarodnih konferencah relevantnih za raziskovalno področje.